

Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2021/331)

Återtagande av stadens beslutsrätt om markanvändning inom Nationalstadsparken

Motion av Peter Wallmark (SD)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Peter Wallmark (SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framförs att stadens beslutsrätt om markanvändningen inom Nationalstadsparken ska återtas. Motionären föreslår vidare att staden ska inleda en dialog med lämpliga politiska företrädare på riksnivå för beslut om en revidering och omarbetning av lagen om Nationalstadsparken. Motionären menar att lagen om Nationalstadsparken tillkom i en annan ekonomisk, politisk och befolkningsmässig verklighet än dagens, nu är trycket på nya bostäder högre. Motionären framför att Stockholms innerstad hotas av överexploatering och föreslår därför att staden bör erbjuda byggaktörer möjligheten till att exploatera sammanhållen obebyggd mark i anslutning till innerstaden. Enligt motionären finns denna typ av mark främst inom Nationalstadsparken.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret konstaterar att Nationalstadsparken skyddas enligt miljöbalkens 4 kap. 7 § (1998:808).

Exploateringsnämnden konstaterat att marken inom Nationalstadsparken inte ägs av staden vilket innebär att exploateringskontoret inte kan genomföra en större exploatering på annans mark i likhet med det förslag som presenteras i motionen.

Stadsbyggnadsnämnden ser svårigheter i att inskränka den lagstiftning som finns gällande Nationalstadsparken då parken har både nationellt och lokalt viktiga värden och kvaliteter.

Östermalms stadsdelsnämnd ser svårigheter i att inskränka den lagstiftning som finns gällande Nationalstadsparken eftersom parken utgör ett riksintresse med både nationellt och lokalt viktiga värden och kvaliteter.

Mina synpunkter

Nationalstadsparken skyddas enligt miljöbalkens 4 kap. 7 § (1998:808). Liksom stadsbyggnadsnämnden konstaterat i sitt remissvar, har Nationalstadsparken betydande natur- och kulturvärden som är unika för Sverige vilket fordrar en ödmjuk helhetssyn på området. Jag konstaterar också att stadsbyggnadsnämnden ser svårigheter i att inskränka den lagstiftning som finns gällande Nationalstadsparken då parken har både nationellt och lokalt viktiga värden och kvaliteter, samt att större delen inom området inte ägs av staden, vilket försvårar möjligheterna att exploatera marken.

Det behöver byggas fler bostäder i staden, för vilket den grönblå majoriteten har högt satta mål. Det finns goda möjligheter att bygga bostäder, kontor, m.m. i vissa andra mer bebyggda delar av Nationalstadsparken men även strax utanför parkens gräns, däribland Albano och Norra Djurgårdsstaden. Jag ser därför i första hand dessa områden som mer realistiska alternativ för vidare exploatering.

Samtidigt vill jag framhålla att jag ser positivt på den pågående översynen av riksintressena. Förhoppningsvis kan det bidra till en större flexibilitet i frågor om stadens utveckling, med bibehållna och utvecklade kulturmiljöer.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion om återtagande av stadens beslutsrätt om markanvändning inom Nationalstadsparken

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 24 november 2021

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Hans Altsjö

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att kommunstyrelsen tillstyrker motionen
2. Därutöver vill vi anföra följande:

Stockholm består, översiktligt, av en tredjedel vatten, en tredjedel nationalstadspark och en tredjedel yta som det går att bygga på utan att ta mark från nationalstadsparken. Under dessa förutsättningar måste vi nyttja den tredjedel som går att bygga på effektivt. Då fungerar det inte att vi fortsätter med att dutta ut små glest utspridda femvåningshus på den lilla yta som är byggbar.

Det får konsekvenser som försvårar kollektivtrafikssatsningar, tar onödigt mycket yta i anspråk, att färre kan installera fjärrvärme, större värmeförluster samt leder till en ökning av både biltrafik och lastbilstransporter.

Det är svårt att på dessa platser kombinera byggföretagens önskemål om en rimlig avkastning och framtida boende och verksamheter önskemål om rimliga hyresnivåer och priser. Bostäder för medelinkomsttagare och resurssvaga grupper måste därför byggas längre ut i regionen, utan direkt kontakt med de fortfarande mest attraktiva stadsdelarna i innerstaden. Det skapar en problematisk social och ekonomisk segregation som ingen är betjänt av.

Den nuvarande inriktningen av byggnation av förortsstrukturer med sina bostadsarbets- och handelsområden med grönbarriärer och trafikleder separerade från varandra, har visat sig innebära att staden blivit både segregerad och transportberoende.

En annan följd är ett ineffektivt och dyrt kollektivtrafiksystem. En väl fungerande och attraktiv stad värnar snarare om sina små och stora parker. Generösa stadsparker var också en central ingrediens i de stadsplaner som gjordes för Stockholm i slutet av 1800-talet (Lindhagen-planerna).

Dagens stadsutveckling går dock i vissa avseenden i en problematisk och ibland felaktig riktning – tilläggen till innerstaden, på de ytmässigt begränsade kvarvarande industriområdena blir mycket dyra, innerstaden blir allt mindre grön, medan äldre och mer lågexploaterad bebyggelse i innerstaden rivs och ersätts med både dyrare och vad gäller arkitekturen enligt vår uppfattning, sämre bebyggelse.

Grundproblemet är dock att nya bostadsprojekt längre ut i staden, trots vällovliga ambitioner och tal om stadsmässighet inte lyckas nå målen. I korthet får vi en uppdelad stadsstruktur där innerstaden riskerar att utvecklas till en stad för de mer resursstarka.

Lösningen på detta problem handlar delvis om de markområden som kan utvecklas vidare. Vi menar inte att Nationalstadsparken som helhet ska exploateras. Däremot menar vi att ett fasthållande vid att ingen väsentlig ny bebyggelse får tillkomma i Nationalstadsparken, som vad gäller ytan är av samma storlek som den historiska innerstaden, innebär en kraftig begränsning av stadens utveckling. En mindre rigid hantering av stadens möte med områdena i Nationalstadsparken skulle kunna erbjuda lösningar som både tillfredsställer efterfrågan på mer innerstad och fler lätt tillgängliga och vackra parkområden.

Det avgörande här är inte tidigare fastlagda planer och tankar om stadens framtid, utan om dagens situation och verklighet. Historien är full av exempel på lagar och regler som omarbetats och förnyats för att bättre svara på samtidens behov och utmaningar. Lagen om Nationalstadsparken är ett exempel på en sådan, av utvecklingen själv, ej väl fungerande lag för nutidens behov.

Remissammanställning

Ärendet

Peter Wallmark (SD) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framförs att stadens beslutsrätt om markanvändningen inom Nationalstadsparken ska återtas. Motionären föreslår vidare att staden ska inleda en dialog med lämpliga politiska företrädare på riksnivå för beslut om en revidering och omarbetning av lagen om Nationalstadsparken. Motionären menar att lagen om Nationalstadsparken tillkom i en annan ekonomisk, politisk och befolkningsmässig verklighet än dagens, nu är trycket på nya bostäder högre. Motionären framför att Stockholms innerstad hotas av överexploatering och föreslår därför att staden bör erbjuda byggaktörer möjligheten till att exploatera sammanhållen obebyggd mark i anslutning till innerstaden. Enligt motionären finns denna typ av mark främst inom Nationalstadsparken.

Motionären pekar ut ett område inom Nationalstadsparken väster om Lidingövägen där del av området utgörs av Storängsbotten och Stadion. Enligt motionären skulle området kunna utvecklas till en sammanhållen och attraktiv tät stadsväv med breda boulevarder och parker.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Östermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Enligt kommunfullmäktiges budget 2021 är en fortsatt hög takt i bostadsbyggandet samtidigt som staden planeras klimatsmart en av kommunkoncernens mest prioriterade uppgifter och alla nämnder och bolagsstyrelser ska skapa förutsättningar för den höga ambitionen utifrån sina respektive uppdrag och stadens riktlinjer för bostadsförsörjning.

Stadsledningskontoret konstaterar att Nationalstadsparken skyddas enligt miljöbalkens 4 kap §7 (1998:808). Skyddet syftar till att i ett långsiktigt perspektiv hindra en fortlöpande exploatering och fragmentisering av det historiska landskapet. Lagen ger områdets samlade natur- och kulturvärden ett långsiktigt grundskydd.

Stadsledningskontoret konstaterar vidare att Kungl. Nationalstadsparken tillsammans med riksintresseområdena för kulturmiljövården utgör en betydande del av den centrala staden. Stadsledningskontoret välkomnar därför den pågående översynen av riksintressena med hopp om att det kan bidra till en större flexibilitet för stadens utveckling med bibehållna och utvecklade kulturmiljöer.

Stadsledningskontoret konstaterar slutligen att marken inom Storängsbotten som pekas ut i motionen ägs, med undantag av Stadion, av Statens Fastighetsverk och förvaltas av Kungliga Djurgårdens förvaltning. Staden har därmed inte rådighet över marken. Vid Storängsbotten pågår det en detaljplanprocess där möjligheten till en idrottspark ska prövas.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Motion om återtagande av stadens beslutsrätt om markanvändningen inom Nationalstadsparken av Peter Wallmark (SD) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 september 2021 följande.

1. Exploateringsnämnden godkänner kontorets tjänsteutlåtande som svar på motionen om återtagande av stadens beslutsrätt om markanvändningen inom Nationalstadsparken.
2. Exploateringsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Anders Edin (SD), *bilaga 1*.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 1 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Nationalstadsparken skyddas enligt miljöbalkens fjärde kapitel, sjunde paragrafen (1998:808). Skyddet syftar till att i ett långsiktigt perspektiv hindra en fortlöpande exploatering och fragmentisering av det historiska landskapet. Lagen ger områdets samlade natur- och kulturvården ett långsiktigt grundskydd.

Marken inom området som pekas ut i motionen ägs, med undantag av Stadion, av Statens Fastighetsverk och förvaltas av Kungliga Djurgårdens förvaltning. Staden har därmed inte rådighet över marken. Vid Storängsbotten pågår detaljplaneläggning där möjligheten till en idrottspark ska prövas. Stadsbyggnadsnämnden fattade beslut om start-PM 2020-11-12.

Exploateringskontoret är positiva till att främja byggandet av fler bostäder i Stockholm. Dock anser kontoret att det inte är aktuellt att inskränka den lagstiftning som

finns gällande Nationalstadsparken då parken utgör ett riksintresse med både nationellt och lokalt viktiga värden och kvaliteter.

Större delen av marken inom Nationalstadsparken ägs inte av staden vilket innebär att exploateringskontoret inte kan genomföra en större exploatering på annans mark i likhet med det förslag som presenteras i motionen.

Förvaltningens förslag är därför att Kommunfullmäktige beslutar att inte inleda en dialog för beslut om revidering och omarbetning av lagen om Nationalstadsparken. Kontoret föreslår att motionen skickas vidare till Statens fastighetsverk och Kungliga Djurgårdens förvaltning i egenskap av berörd fastighetsägare och förvaltare.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 september 2021 följande.

1. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsbyggnadsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 september 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Nationalstadsparken skyddas enligt miljöbalkens fjärde kapitel, sjunde paragrafen (1998:808). Skyddet syftar till att i ett långsiktigt perspektiv hindra en fortlöpande exploatering och fragmentisering av det historiska landskapet. Lagen ger områdets samlade natur- och kulturvärden ett långsiktigt grundskydd.

Stadsbyggnadskontoret är positivt till att främja byggandet av fler bostäder. Samtidigt har hela Nationalstadsparken natur- och kulturvärden som är unika för Sverige, och som är beroende av en helhetssyn på området.

Enligt det avtal som ingicks mellan kungen och riksdagen 1809 har kungen så kallad enskild dispositionsrätt i större delen av Nationalstadsparken, bland annat Idrottsparken (med undantag av Stadion) och Storängsbotten. Statens Fastighetsverk är lagfaren ägare till den mark som kungen har enskild dispositionsrätt till, men avtalet innebär att det är kungen som helt och hållet har rådighet över marken. Kungens enskilda dispositionsrätt administreras av Kungliga Djurgårdens förvaltning, vilka har beställt den pågående detaljplaneläggningen för Storängsbotten, där möjligheten till en utvidgad idrottspark ska prövas. Stadsbyggnadsnämnden fattade beslut om start-PM den 12 november 2020.

Idrottsparken är en del av den känsliga och viktiga ekologiska spridningszon av nationell betydelse som löper genom Gärdesbebyggelsen. De gamla ekarna i centrala

stockholmsregionen hyser hotade arter som inte finns någon annanstans i Sverige och som även är sällsynta globalt. Särskilt Nationalstadsparken och inte minst Idrottsparken och Gärdesbebyggelsen har avgörande betydelse för dessa arters överlevnad. En tät bebyggelse i området skulle försämra förutsättningarna för spridningskorridoren.

I enlighet med stadens översiktsplan för Nationalstadsparken planeras i dagsläget Storängsbotten att vidareutvecklas för idrott, rekreation, evenemang och hälsovård. Idrottsparken ingår i Nationalstadsparken men är av en mer bebyggd karaktär. Ny bebyggelse här ska enligt översiktsplanen bidra till att förstärka funktionen som ekologisk spridningszon.

Det råder brist på idrottsytor i Stockholm, och syftet med den nya planen är att möjliggöra nya idrottsanläggningar och en ny park. Idrottsanläggningarna och parken kan utgöra viktiga målpunkter i staden. Planområdet är strategiskt placerat mellan stadsdelarna Norra Djurgårdsstaden, Hjorthagen och Gärdet/Östermalm. Ambitionen i planarbetet är att Storängsbotten ska ha en sammanbindande funktion i stadsstrukturen genom att skapa förutsättningar för kollektivtrafik, gång- och cykelstråk genom området. En välfungerande stad förutsätter att nödvändiga samhällsfunktioner byggs ut i takt med befolkningsökningen. Planförslaget innebär ett tillskott av idrott, park, offentliga rum och hälsoinrättningar, vilka alla behövs för att skapa en välfungerande stad och ge en god livsmiljö.

Kontoret ser svårigheter i att inskränka den lagstiftning som finns gällande Nationalstadsparken då parken har både nationellt och lokalt viktiga värden och kvaliteter. Större delen av marken inom Nationalstadsparken ägs heller inte av staden vilket innebär att Stockholms stad inte har möjlighet att initiera en större exploatering i detta område.

Erfarenheter från pågående och genomförda projekt visar att det finns stora möjligheter att bygga bostäder, kontor, högsolor, m.m. såväl i vissa andra mer bebyggda delar av Nationalstadsparken som strax utanför parkens gräns, som Albano och Norra Djurgårdsstaden.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2021 följande.

1. Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Omedelbar justering.

Reservation anfördes av Göran Ek m.fl. (SD), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 juli 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Nationalstadsparken skyddas enligt miljöbalken kap. 4 §7 (1998:808). Skyddet syftar till att i ett långsiktigt perspektiv hindra en fortlöpande exploatering och fragmentisering av det historiska landskapet. Lagen ger områdets samlade natur- och kulturvärden ett långsiktigt grundskydd.

Stadsdelsförvaltningen är positiv till att främja byggandet av fler bostäder i innerstaden men instämmer med motionären om att det finns risk att stadsmiljöns kvalitet minskar om förtätningen i alltför stor utsträckning sker på det offentliga rummets och övriga friytors bekostnad.

Marken inom området som pekas ut i motionen ägs, med undantag av Stadion, av Statens Fastighetsverk och förvaltas till största del av Kungliga Djurgårdsförvaltningen. Där råder Kungens enskilda dispositionsrätt enligt avtal mellan riksdagen och Kungen från 1809, som ger Kungen särskilt stor makt i bland annat den del av nationalstadsparken som pekas ut i motionen.

Vid Storängsbotten pågår detaljplaneläggning där möjligheten till en idrottspark ska prövas. Stadsbyggnadsnämnden fattade beslut om start-PM 2020-11-12.

Området ligger samtidigt i direkt anslutning till den utpekade känsliga och viktiga ekologiska spridningskorridor som löper genom Gärdesbebyggelsen där förvaltningen utfört gröna förbättringsåtgärder med investeringsstöd från Länsstyrelsen. Förvaltningen bedömer att en tät bebyggelse där skulle försämra förutsättningarna för spridningskorridoren.

Förvaltningen ser svårigheter i att inskränka den lagstiftning som finns gällande Nationalstadsparken eftersom parken utgör ett riksintresse med både nationellt och lokalt viktiga värden och kvaliteter. Då huvuddelen av marken inom Nationalstadsparken inte heller ägs av Stockholms stad skulle en lagändring få ringa effekt för stadsutvecklingen. Nationalstadsparken har ett högt värde för både allmänheten, naturen och djurlivet. Förvaltningen anser att det är viktigt att parkens skydd består.

Reservationer m.m.

Exploateringsnämnden

Reservation anfördes av Anders Edin (SD) enligt följande.

Anders Edin (SD) föreslår att nämnden bifaller motionen, samt anför därutöver följande:

Sverigedemokraterna är medvetna om nuvarande ägoförhållanden och lagstiftning inom Nationalstadsparken. Vi menar att planering och förändring av markområden i och kring Nationalstadsparken skulle vinna på att staden själv hade den formella beslutsrätten, så som gäller andra markområden inom kommunen. Vårt förslag innebar att kommunfullmäktige skulle inleda en dialog med lämpliga politiska företrädare på riksnivå för beslut om en revidering och omarbetning av lagen om Nationalstadsparken där målen för samtalen skulle vara att den del av marken i det som benämns Nationalstadsparken som ligger inom Stockholms stads gränser skulle hanteras av Stockholms stads beslutsfattare. Vi ser positivt på att motionen skickas vidare till Statens fastighetsverk och Kungliga Djurgårdens förvaltning.

Stadsbyggnadsnämnden

Reservation anfördes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Peter Wallmark (SD) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar att motionen tillstyrks, samt att därutöver anför följande:

Sverigedemokraterna är medvetna om nuvarande ägarförhållanden och lagstiftning inom Nationalstadsparken. Vi menar att planering och förändring av markområden i och kring Nationalstadsparken skulle vinna på att staden själv hade den formella beslutsrätten, så som gäller andra markområden inom kommunen. Vårt förslag innebar att kommunfullmäktige skulle inleda en dialog med lämpliga politiska företrädare på riksnivå för beslut om en revidering och omarbetning av lagen om Nationalstadsparken där målen för samtalen skulle vara att den del av marken i det som benämns Nationalstadsparken som ligger inom Stockholms stads gränser skulle hanteras av Stockholms stads beslutsfattare.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Göran Ek m.fl. (SD) enligt följande.

Göran Ek m.fl. (SD) yrkar att Östermalms stadsdelsnämnd beslutar att föreslå för kommunfullmäktige att bifalla motionen samt att därutöver anföra följande:

Stockholm består, översiktligt, av en tredjedel vatten, en tredjedel nationalstadspark och en tredjedel yta som det går att bygga på utan att ta mark från nationalstadsparken. Under dessa förutsättningar måste vi nyttja den tredjedel som går att bygga på effektivt. Då fungerar det inte att vi fortsätter med att dutta ut små glest utspridda femvåningshus på den lilla yta som är byggbar. Det får konsekvenser som försvårar kollektivtrafiksatsningar, tar onödigt mycket yta i anspråk, att färre kan installera fjärrvärme, större värmeförluster samt leder till en ökning av både biltrafik och lastbilstransporter.

Det är svårt att på dessa platser kombinera byggföretagens önskemål om en rimlig avkastning och framtida boende och verksamhetens önskemål om rimliga hyresnivåer och priser. Bostäder för medelinkomsttagare och resurssvaga grupper måste därför byggas längre ut i regionen, utan direkt kontakt med de fortfarande mest attraktiva stadsdelarna i innerstaden. Det skapar en problematisk social och ekonomisk segregation som ingen är betjänt av.

Den nuvarande inriktningen av byggnation av förortsstrukturer med sina bostadsarbets- och handelsområden med grönbarriärer och trafikleder separerade från varandra, har visat sig innebära att staden blivit både segregerad och transportberoende. En annan följd är ett ineffektivt och dyrt kollektivtrafiksysteem. En väl fungerande och attraktiv stad värnar snarare om sina små och stora parker. Generösa stadsparker var också en central ingrediens i de stadsplaner som gjordes för Stockholm i slutet av 1800-talet (Lindhagen-planerna). Dagens stadsutveckling går dock i vissa avseenden i en problematisk och ibland felaktig riktning – tilläggen till innerstaden, på de ytmässigt begränsade kvarvarande industriområdena blir mycket dyra, innerstaden blir allt mindre grön, medan äldre och mer lågexploaterad bebyggelse i innerstaden rivs och ersätts med både dyrare och vad gäller arkitekturen enligt vår uppfattning, sämre bebyggelse.

Grundproblemet är dock att nya bostadsprojekt längre ut i staden, trots vällovliga ambitioner och tal om stadsmässighet inte lyckas nå målen. I korthet får vi en uppdelad stadsstruktur där innerstaden riskerar att utvecklas till en stad för de mer resursstarka.

Lösningen på detta problem handlar delvis om de markområden som kan utvecklas vidare. Vi menar inte att Nationalstadsparken som helhet ska exploateras. Däremot menar vi att ett fasthållande vid att ingen väsentlig ny bebyggelse får tillkomma i Nationalstadsparken, som vad gäller ytan är av samma storlek som den historiska innerstaden, innebär en kraftig begränsning av stadens utveckling. En mindre rigid hantering av stadens möte med områdena i Nationalstadsparken skulle kunna erbjuda lösningar som både tillfredsställer efterfrågan på mer innerstad och fler lätt tillgängliga och vackra parkområden.

Det avgörande här är inte tidigare fastlagda planer och tankar om stadens framtid, utan om dagens situation och verklighet. Historien är full av exempel på lagar och regler som omarbetats och förnyats för att bättre svara på samtidens behov och utmaningar. Lagen om Nationalstadsparken är ett exempel på en sådan, av utvecklingen själv, ej väl fungerande lag för nutidens behov.